

delse af tilbud, hvorfor det af den sagsøgte institution foretagne valg under ingen omstændigheder har kunnet skade sammenslutningen umiddelbart. Dens søgsmål vil derfor være at afvise, selv om den som ikke-erhvervsdrivende sammenslutning i medfør af national ret kan anlægge sag med henblik på varetagelsen af sine medlemmers faglige interesser.

2. Begrebet »juridisk person« i traktatens artikel 173, stk. 2, falder ikke nødvendigvis sammen med betydningen af de tilsvarende begreber i medlemsstaternes forskellige retssystemer.

En ad hoc-sammenslutning, som er dannet af juridiske personer med henblik på i fællesskab at afgive tilbud i forbindelse med en indkaldelse af tilbud fra De europæiske Fællesskaber, og som af en institution har fået adgang til at deltage i indkaldelsen, og hvis tilbud er blevet

behandlet og afvist, opfylder de betingelser, der opstilles i fællesskabsretten med henblik på anerkendelse af status som »juridisk person« i den i artikel 173 forudsatte betydning, selv om sammenslutningen ikke efter national ret har kompetence til at optræde som part i en retssag.

3. En ad hoc-sammenslutning, som er dannet af juridiske personer med henblik på i fællesskab at afgive tilbud i forbindelse med en indkaldelse af tilbud fra De europæiske Fællesskaber, kan anses for at være »umiddelbart og individuelt« berørt af Fællesskabernes afgørelse om at antage et tilbud fra et konkurrerende firma, for hvis sammenslutningen får adgang til at afgive tilbud — på betingelse af dens efterfølgende omdannelse til et formelt stiftet selskab — har den herefter en klar interesse i at blive tilslagsmodtager.

I sag 135/81

GROUPEMENT DES AGENCES DE VOYAGES, ASBL, der er medlem af Fédération des Commerçants du Grand-Duché de Luxembourg, ASBL, og som har hjemsted i Luxembourg, 23, allée Scheffer,

og, om fornødent,

de ti rejsebureauer, der er sluttet sammen i et selskab med begrænset ansvar under stiftelse, SEV (Société Européenne de Voyages), ved advokat Roland Michel, Luxembourg, bistået af advokaterne Martine Reicherts og Marc Jaeger, Luxembourg, og med valgt adresse i Luxembourg hos advokat Michel, 47, avenue de la Liberté,

sagsøgere,

mod

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER, ved sin ledende juridiske konsulent, Raymond Baeyens, som befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg hos Oreste Montalto, Kommissionens juridiske tjeneste, Jean Monnet-bygningen, Kirchberg,

sagsøgt,

angående en påstand om annullation af Kommissionens afgørelse om at overlade driften af et rejsebureau ved Kommissionens sæde i Luxembourg til rejsebureauet Sàrl Hapag-Lloyd Travel, Luxembourg, på grundlag af det af firmaet Hapag-Lloyd Reisebüro GmbH, Bremen, afgivne tilbud,

har

DOMSTOLEN (første afdeling)

sammensat af afdelingsformanden A. O'Keeffe, dommerne G. Bosco og T. Koopmans,

generaladvokat: S. Rozès
justitssekretær: P. Heim

afsagt følgende

DOM

Sagsfremstilling

I — Faktiske omstændigheder og retsforhandlinger

tationsbetingelser blev offentliggjort i De Europæiske Fællesskabers Tidende C 142 af 11. juni 1980.

En indkaldelse af tilbud vedrørende driften af et rejsebureau ved Kommissionen for De europæiske Fællesskabers sæde i Luxembourg med tilhørende lici-

I indkaldelsen ved det navnlig, at tilbudene skulle være indgivet senest den 15. september 1980. I indkaldelsens tredje afsnit gjordes opmærksom på, at tilbuds-

giveren var forpligtet til at overholde den luxembourgske lovgivning. I fjerde afsnit blev det desuden understreget, at: »Det firma, som antages til at drive KEF-rejsebureauet i Luxembourg, skal fra den 1. juli 1980 være i besiddelse af de nødvendige autorisationer fra IATA og de vigtigste jernbaneselskaber og rederier til, i de lokaler, som stilles til dets disposition i Kommissionens sæde i Luxembourg, at udstede enhver form for rejsehjemmel«. Rejsebureauet forventedes åbnet »fra den 1. januar 1981«.

Groupement des Agences de Voyages — Société Européenne de Voyages (SEV), et selskab med begrænset ansvar (under stiftelse), afgav sit tilbud den 12. september 1980. Fire andre firmaer, herunder »Hapag-Lloyd Reisebüro GmbH, Bremen, indsendte ligeledes tilbud.

Et udvalg, der havde til opgave at kontrollere, at tilbuddene opfyldte kontraktbetingelserne, indstillede, at Groupement des Agences de Voyages/Société Européenne de Voyages (SEV), et selskab med begrænset ansvar (under stiftelse), blev udelukket. Ved den videre sammenlignende undersøgelse af de tilbud, der blev anset for gyldige, fandt udvalget, at tilbuddet fra Hapag-Lloyd Reisebüro GmbH var at foretrække.

Den 24. oktober 1980 fastslog Det rådgivende Udvalg for Indkøb og Kontrakter, således som det fremgår af referatet af dets 206. møde, at »der var indkommet fem tilbud«, og at »den ordregivende tjenestegren efter en gennemgang af tilbuddene har ... måttet udelukke Société Européenne de Voyages, endnu under stiftelse, idet selskabet i praksis ikke kan give en konkret garanti for en rimelig gennemførelse af de krævede ydelser«, og accepterede tilbuddet fra Hapag-Lloyd.

Ved skrivelser af 17. december 1980 underrettede Kommissionens direktør for personale og administration i Luxembourg de fire tilbudsgivere, hvis tilbud ikke var blevet antaget, om den negative afgørelse.

Den 18. februar 1981 anmodede ASBL Confédération du Commerce Luxembourgeois (en ikke-erhvervsdrivende sammenslutning) og Groupement des Agences de Voyages Kommissionens direktør for personale og administration i Luxembourg om at meddele dem grundene til afslaget, således at de kunne indrette sig efter kontraktens betingelser.

Ved skrivelse af 26. februar 1981 svarede direktøren:

»Jeg skal herved bekræfte, at efter en sammenlignende undersøgelse af alle de tilbudsgivende firmaer, navnlig — i overensstemmelse med indkaldelsen — vedrørende selskabsformen og datoen for oprettelsen af hvert enkelt firma, det materiel, det har til rådighed, dets internationale virkefelt, og dets aktiviteter, kan Kommissionen ikke imødekomme Deres tilbud«.

Den 4. maj 1981 begyndte et selskab med begrænset ansvar, »Hapag-Lloyd Travel«, der blev anmeldt til storhertugdømmet Luxembourgs handelsregister den 27. marts 1981, og som er et 99 % ejet datterselskab af Hapag-Lloyd Reisebüro, Bremen, at drive et rejsebureau ved Kommissionens sæde i Luxembourg. Ved stævning af 4. juni 1981 anlagde Groupement des Agences de Voyages ASBL og, om fornødent, de ti rejsebureauer, organiseret i form af et selskab med begrænset ansvar under stiftelse, SEV, sag med påstand om annullation af

Kommissionens afgørelse om at overlade driften af et rejsebureau ved Kommissionens sæde i Luxembourg til Hapag-Lloyd Travel.

På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten, har Domstolen besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse. Domstolen har dog anmodet Kommissionen for De europæiske Fællesskaber om — skriftligt og inden den mundtlige forhandling — at besvare visse spørgsmål med henblik på at få oplyst, om det samlede resultat af Kommissionens arbejde i forbindelse med indkaldelsen af tilbud var blevet offentliggjort eller var kommet til tilbudsgivernes kundskab, og om det valgte firma opfyldte de i indkaldelsen fastsatte betingelser på det tidspunkt, hvor ovennævnte dispositioner blev truffet.

Ved kendelse af 9. december 1981 besluttede Domstolen i medfør af procesreglementets artikel 95, stk. 1 og 2, at henvise sagen til første afdeling.

II — Parternes påstande

Sagsøgerne har nedlagt følgende påstande:

- 1) Kommissionens afgørelse om at overlade driften af et rejsebureau ved Kommissionen for De europæiske Fællesskabers sæde til selskabet Hapag-Lloyd Travel annulleres.
- 2) Kommissionen for De europæiske Fællesskaber tilpligtes i medfør af procesreglementets artikel 69, stk. 2, at betale sagens omkostninger, ligesom den i medfør af procesreglementets artikel 73, litra b), pålægges at godtgøre de nødvendige udgifter, som parterne har afholdt med henblik

på sagens behandling, herunder honorar til advokater.

Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

- Principalt afvisning, subsidiært frifindelse.
- Sagsøgerne tilpligtes at betale sagens omkostninger.

III — Parternes anbringender og argumenter

Formaliteten

Kommissionen har påstået sagen afvist. Til støtte for sin påstand har Kommissionen navnlig gjort gældende:

- 1) At søgsmålet er for sent anlagt, idet sagsøgerne ikke inden for den i EØF-traktatens artikel 173 fastsatte frist på to måneder har anfægtet Kommissionens afgørelse om ikke at antage deres tilbud, hvilken afgørelse blev meddelt sagsøgerne ved skrivelse af 17. december 1980.
- 2) At søgsmålet må afvises, for så vidt som det er anlagt af en faglig sammenslutning, organiseret som et ASBL, idet en sådan sammenslutning i henhold til den luxembourgske lov af 21. april 1928 ikke kan drive industri- eller handelsvirksomhed og heller ikke søge at skaffe sine medlemmer økonomisk vinding, og også for så vidt som det er anlagt af SEV, idet selskabet endnu ikke er stiftet.
- 3) At sagsøgerne (hvem de end er) ikke kan bevise, at de den 15. september 1980 opfyldte de betingelser, som den tilbudsgiver, Kommissionen valgte, formentlig heller ikke opfyldte.

I replikken har *sagsøgerne* anført:

1) At den anfægtede afgørelse — således som det klart fremgår af stævningen — er Kommissionens afgørelse om at antage firmaet Hapag-Lloyd til at drive et rejsebureau ved Kommissionens sæde i Luxembourg, og at afgørelsen aldrig er blevet offentliggjort eller meddelt på nogen måde, hvorfor søgsmålsfristen først kunne begynde at løbe den 4. maj 1981, hvor sagsøgerne kunne få kendskab til den anfægtede afgørelse.

2) At et ASBL, der har repræsentanter for en bestemt branche som medlemmer, i henhold til luxembourgsk retspraksis har søgsmålskompetence med henblik på at forsvare sine medlemmers faglige interesser.

3) At SEV på det pågældende tidspunkt opfyldte de i indkaldelsen fastsatte betingelser, mens Groupement des Agences de Voyages ikke var forpligtet til at opfylde dem, idet nævnte sammenslutning ikke havde interesse i at få tildelt kontrakten, men vel i at forsvare sine medlemmers faglige interesser.

I *duplikken* har *Kommissionen* gjort gældende:

— At sagsøgerne allerede i marts 1981 havde kendskab til den anfægtede afgørelse, hvilket fremgår af en skrivelse af 17. marts 1981, hvori generalsekretæren for storhertugdømmet Luxembourg's Conseil de Gouvernement over for Kommissionen fremførte rejsebureauernes kritik af Kommissionens valg af firmaet Hapag-Lloyd som tilslagsmodtager.

— At selv om sagsøgernes tilbud var skrevet på brevpapir med hovedet »Fédération des Commerçants/Groupement Agences de voyages«, dog med den maskinskrivne tilføjelse »Société européenne de voyages (SEV) Sàrl (under stiftelse)«, var det affattet alene som afgivet af SEV under stiftelse, ved omkring ti repræsentanter for bestående rejsebureauer, der alle havde underskrevet tilbuddet.

Realiteten

Sagsøgerne har anført, at Kommissionen har tilsidesat traktaten eller en retsregel vedrørende dens gennemførelse, ligesom Kommissionen har begået magtfordrejning, idet den har valgt et tilbud, der ikke opfyldte de betingelser, der var fastsat i indkaldelsen af tilbud og i licitationsbetingelserne.

Navnlig med hensyn til forpligtelsen til at overholde den luxembourgske lovgivning var det firma, der blev valgt, ikke på det tidspunkt, hvor tilbuddet blev afgivet, i besiddelse af tilladelse til at udøve erhvervsvirksomhed i storhertugdømmet Luxembourg. Med hensyn til forpligtelsen til fra den 1. juli 1980 at være i besiddelse af de nødvendige autorisationer fra IATA og de vigtigste jernbaneselskaber og rederier til at udstede enhver form for rejsehjemmel, havde nævnte firma endnu ikke de pågældende tilladelse fra IATA på det tidspunkt, da sagen blev anlagt, dvs. den 4. juni 1981; firmaet har således end mindre kunnet have den pågældende tilladelse på et tidligere tidspunkt.

Kommissionen har svaret:

— At forpligtelsen til at overholde den luxembourgske lovgivning først kunne være gældende for det firma,

hvis tilbud blev antaget, på det tidspunkt, hvor rejsebureauet blev åbnet; Hapag-Lloyd Travel Sàrl, som blev anmeldt til storhertugdømmet Luxembourg's handelsregister den 27. marts 1981, og som den 27. april 1981 fik tilladelse til at drive rejsebureauvirksomhed, og som åbnede sit bureau den 4. maj 1981, opfyldte følgelig de betingelser, der var fastsat herom i indkaldelsen.

- At det samme gjaldt med hensyn til IATA-autorisationer og de øvrige nødvendige autorisationer til at udstede enhver form for rejsehjemmel, idet datoen den 1. juli 1980, der er angivet i indkaldelsen, åbenbart er en materiel fejl, således som det kan fastslås på grundlag af en sammenligning med tilsvarende indkaldelser af tilbud.

Kommissionen har desuden tilføjet, at IATA's godkendelse af et rejsebureau først gives efter en tilbundsående undersøgelse, blandt andet af indretningen af lokalerne. Såfremt betingelsen i indkaldelsen skulle fortolkes som foreslået af sagsøgerne, ville det for samtlige tilbudsgivere være umuligt at opfylde den.

I *replikken* har *sagsøgerne* bemærket, at skønt Kommissionen har hævdet, at datoen den 1. juli 1980 er en materiel fejl, har den ikke angivet, på hvilket tidspunkt den faktisk krævede, at betingelsen om IATA-godkendelse skulle være opfyldt. Sagsøgerne har tilføjet, at hvis sagsøgte havde begået en materiel fejl, ville sagsøgte have kunnet berigtige den i henhold til den herom fastsatte fremgangsmåde.

Det bør desuden understreges, at det firma, hvis tilbud blev antaget, heller

ikke opfyldte de fastsatte betingelser pr. 1. januar 1981, hvor rejsebureauet burde have påbegyndt sin virksomhed.

Det er ikke korrekt, når Kommissionen hævder, at IATA-godkendelsen ikke kunne opnås, før rejsebureauet blev åbnet, og at dette skulle være tilfældet for alle tilbudsgivere. Ifølge sagsøgerne kan en autoriseret agent i henhold til afsnit G, artikel 15, i resolution nr. 810a i IATA-ordningen nemlig overføre sin virksomhed til et godkendt bureau i samme by på betingelse af, at direktøren for agentafdelingen underrettes herom. I medfør af nævnte bestemmelse kan agenten fortsætte sin virksomhed i det nye rejsebureau som godkendt agent, indtil godkendelsen gennemgås på ny.

Kommissionen har i *duplikken* bemærket, at IATA-resolution nr. 810a er blevet erstattet af IATA-resolution nr. 800 med virkning fra den 1. juli 1980. Efter Kommissionens opfattelse fremgår det af afsnittene D og I i sidstnævnte resolution, at for så vidt der er tale om etablering af et nyt rejsebureau som det, der skulle indrettes ved Kommissionens sæde i Luxembourg, kan betingelserne for at få IATA-autorisation under ingen omstændigheder opfyldes i forvejen, idet den undersøgelse, der foretages med henblik på at give nævnte tilladelse, altid foretages efter at bureauet er åbnet.

IV — Mundtlig forhandling

Parterne har afgivet mundtlige indlæg i retsmødet den 28. januar 1982.

Generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 4. marts 1982.

Præmisser

- 1 Ved stævning, indgivet til Domstolens justitskontor den 4. juni 1981, har Groupement des Agences et Bureaux de Voyages du Grand-Duché de Luxembourg (herefter benævnt Groupement), ASBL, der er tilsluttet Fédération des Commerçants du Grand-Duché de Luxembourg ASBL, og, om fornødent, de ti rejsebureauer, der er organiseret i et selskab med begrænset ansvar under stiftelse, SEV (Société Européenne de Voyages), i medfør af EØF-traktatens artikel 173, stk. 2, anlagt sag med påstand om annullation af en ikke offentliggjort afgørelse, hvorved Kommissionen for De europæiske Fællesskaber antog det tilbud, firmaet Hapag-Lloyd AG, Bremen, havde afgivet i henhold til en indkaldelse af tilbud, der blev offentliggjort i De Europæiske Fællesskaber Tidende C 142 af 11. juni 1980 vedrørende driften af et rejsebureau ved Kommissionens sæde i Luxembourg.
- 2 Sagsøgerne har gjort gældende, at den anfægtede afgørelse er ugyldig, idet det selskab, hvis tilbud blev antaget, ikke opfyldte de betingelser, der var fastsat i indkaldelsen. Sagsøgerne har navnlig understreget, at på det tidspunkt, hvor selskabet afgav sit tilbud, var det ikke i besiddelse af tilladelse til at udøve erhvervsvirksomhed i storhertugdømmet Luxembourg, ligesom det heller ikke den 1. juli 1980 — i strid med de i indkaldelsen angivne betingelser — var i besiddelse af »de nødvendige autorisationer fra IATA og de vigtigste jernbaneselskaber og rederier til, i de lokaler, som stilles til dets disposition i Kommissionens sæde i Luxembourg, at udstede enhver form for rejsehjemmel«.
- 3 Sagsøgte, Kommissionen, har principalt påstået sagen afvist og har fremført flere anbringender til støtte for denne påstand: at sagen er anlagt efter søgsmålsfristens udløb, at sagsøgerne ikke har søgsmålskompetence, og at sagsøgerne ikke selv opfyldte de betingelser i indkaldelsen, som det tilbudsgivende firma, som Kommissionen valgte, ikke opfyldte. Da spørgsmålet om den manglende søgsmålskompetence har betydning for sagens afgørelse, vil dette anbringende være at behandle først.

- 4 Kommissionen har med denne indsigelse gjort gældende, at sagen skal afvises, idet hverken Groupement eller SEV opflyder de i EØF-traktatens artikel 173, stk. 2, fastsatte betingelser, hvorefter »enhver fysisk eller juridisk person kan . . . indbringe klage over beslutninger, der retter sig til ham, samt over beslutninger, som skønt de er udfærdiget i form af en forordning eller en beslutning rettet til en anden person, dog berører ham umiddelbart og individuelt«.
- 5 Med hensyn til Groupement har Kommissionen anført, at den luxembourgske lov af 21. april 1928 er til hinder for, at en ikke-erhvervsdrivende sammenslutning, driver industri- eller handelsvirksomhed eller søger at skaffe sine medlemmer økonomisk vinding, hvilket udelukker, at en sådan sammenslutning kan anlægge sag med henblik på varetagelse af sine medlemmers erhvervsmæssige interesser. Groupement har heroverfor anført, at i henhold til luxembourgsk retspraksis kan et sådant selskab anlægge sag med henblik på varetagelsen af sine medlemmers faglige interesser.
- 6 Det bemærkes, at selv om spørgsmålet efter parternes opfattelse skal løses på grundlag af de for sagsøgeren gældende nationale retsregler, er betingelserne for, at et annulationsøgsmål i medfør af EØF-traktatens artikel 173, stk. 2 kan antages til realitetsbehandling, undergivet særlige og snævrere betingelser end de betingelser, der gælder for tilsvarende søgsmål ved de nationale domstole.
- 7 I denne sag kan det ikke antages, at Groupement — således som det kræves i henhold til nævnte artikel 173 — berøres »umiddelbart« af en afgørelse, hvorved Kommissionen på grundlag af en indkaldelse af tilbud antog et tilbud fra et firma, der konkurrerer med visse af Groupement's medlemmer, der er organiseret i en ad hoc-sammenslutning. Da Groupement er en ikke-erhvervsdrivende sammenslutning, er den ikke og kan heller ikke være tilbudsgiver ved en indkaldelse af tilbud, hvorfor det af Kommissionen foretagne valg under ingen omstændigheder har kunnet skade Groupement umiddelbart. Søgsmålet, for så vidt det er anlagt af Groupement, vil derfor være af afvise.

- 8 Herefter skal der tages stilling til formalitetsspørgsmålet vedrørende søgsmålet, for så vidt det er rejst af Société Européenne des Voyages (SEV), et selskab med begrænset ansvar under stiftelse, idet nævnte selskab ikke har kompetence til at optræde som part i en retssag.
- 9 Det må i den forbindelse fastslås, at det fremgår af sagen, at Kommissionens afgørelse af 17. december 1980 om at udelukke SEV fra indkaldelsen blev truffet — hvilket fremgår af referatet af det møde, Det rådgivende Udvalg for Indkøb og Kontrakter holdt den 24. oktober 1980 — med den begrundelse, at SEV »i praksis ikke kan give en konkret garanti for en rimelig gennemførelse af de krævede ydelser«. Desuden fremgår det af en skrivelse af 26. februar 1981 fra Kommissionens direktør for personale og administration i Luxembourg, at afgørelsen blev truffet »efter en sammenlignende undersøgelse af samtlige tilbudsgivende firmaer«. Dette viser klart, at Kommissionen havde anerkendt, at det tilbud, SEV havde afgivet, var gyldigt. Kommissionen kan derfor ikke bestride, at en person, som Kommissionen gav adgang til at deltage i en indkaldelse af tilbud, og som Kommissionen gav meddelelse om afslag efter en sammenlignende undersøgelse af samtlige tilbudsgivere, kan optræde som part i en retssag.
- 10 Det må desuden fremhæves, således som det kan udledes af Domstolens domme af 8. oktober 1974 (Syndicat général du personnel des organismes européens mod Kommissionen, sag 18/74, Sml. s. 933, og Union Syndicale, Massa & Kortner mod Rådet, sag 175/73, Sml. s. 917), at betydningen af begrebet »juridisk person« i EØF-traktatens artikel 173, stk. 2, ikke nødvendigvis falder sammen med betydningen af de tilsvarende begreber i medlemsstaternes forskellige retssystemer.
- 11 SEV, som er en ad hoc-sammenslutning dannet af ti rejsebureauer med henblik på i fællesskab at afgive tilbud i forbindelse med en indkaldelse af tilbud, fik af Kommissionen selv adgang til at deltage i indkaldelsen, og dets tilbud er blevet behandlet og afvist; SEV opfylder derfor de betingelser, der opstilles i fællesskabsretten med henblik på anerkendelse af status som »juridisk person« i den i artikel 173 forudsatte betydning.
- 12 Indsigelsen om afvisning af søgsmålet på grund af denne sagsøgers manglende søgsmålskompetence kan derfor ikke tages til følge, for så vidt angår SEV.

- 13 Den sammenslutning, de ti bureauer har dannet, kan desuden anses for at være »umiddelbart og individuelt« berørt af den anfægtede afgørelse, for hvis sammenslutningen kunne afgive tilbud — selvfølgelig på betingelse af dens efterfølgende omdannelse til et formelt stiftet selskab — havde sammenslutningen en klar interesse i at blive tilslagsmodtager.
- 14 Kommissionen har dernæst gjort gældende, at sagen er for sent anlagt, idet den er anlagt efter udløbet af den i artikel 173, stk. 3, fastsatte frist på to måneder efter, at sagsøgeren har fået kendskab til den anfægtede afgørelse.
- 15 Til støtte for nævnte anbringende har Kommissionen i duplikken fremlagt en skrivelse, som generalsekretæren for storhertugdømmet Luxembourgs Conseil du gouvernement den 17. marts 1981 tilstillede Kommissionens direktør for personale og administration i Luxembourg, og som har følgende indhold:

»Jeg skal herved meddele Dem, at statssekretæren i ministeriet for økonomi og næringsdrivende netop har fået forelagt en klage fra herværende rejsebureauer, der mener sig forbigået uden grund i forbindelse med Deres institutions indkaldelse af tilbud med henblik på oprettelsen af et rejsebureau i Jean Monnet-bygningen.

Rejsebureauerne ønsker navnlig oplyst Kommissionens begrundelse for at afvise de luxembourgske bureaux tilbud; de påstår, at de opfylder alle de stillede betingelser, navnlig betingelsen i fjerde afsnit af indkaldelsen af tilbud, mens det antagne selskab, der kun er under stiftelse, på nuværende tidspunkt endnu ikke opfylder dem.

Såfremt det ikke længere skulle være muligt at tage spørgsmålet om licitationen op igen må De kunne garantere, at den midlertidige kontrakt (jfr. artikel 8 i indkaldelsen) gøres til genstand for en ny offentlig indkaldelse af tilbud efter en vis frist, således, at alle erhvervsdrivende i den pågældende branche i de forskellige EØF-medlemsstater sikres lige muligheder.

Jeg beder Dem venligst om snarest belejligt at tilstille mig de nødvendige oplysninger vedrørende ovenstående spørgsmål, idet jeg samtidig skal gøre Dem opmærksom på, at det antagne selskabs ansøgning om næringstilladelse behandles af vedkommende minister.«

- 16 Det fremgår af ovennævnte skrivelse, at de luxembourgske rejsebureauer allerede den 17. marts 1981 havde fået kendskab til, at der var truffet en afgørelse med hensyn til licitationen, og at de var af den opfattelse, at det antagne selskab ikke opfyldte betingelserne i indkaldelsen af tilbud.
- 17 Den i artikel 173, stk. 3, fastsatte frist begyndte derfor at løbe den 17. marts 1981 og udløb således den 17. maj 1981. Nærværende sag, der blev anlagt den 4. juni 1981, er derfor anlagt for sent.
- 18 Da søgsmålsfristen således var udløbet, før sagen blev anlagt, skal sagen afvises. Den anden indsigelse, Kommissionen har fremført til støtte for sin afvisningspåstand, er følgelig uden genstand.

Sagens omkostninger

- 19 Ifølge procesreglementets artikel 69, stk. 2, dømmes den part, der taber sagen, til at afholde sagens omkostninger. I henhold til samme artikels stk. 3, første punktum, in fine, kan Domstolen ophæve omkostningerne, hvor der foreligger ganske særlige grunde.
- 20 I denne sag har Kommissionen for sent, nemlig først i duplikken, fremlagt den fuldstændige ordlyd af skrivelsen af 17. marts 1981; såfremt skrivelsen var blevet fremlagt i svarskriftet, ville det have kunnet betyde, at sagsøgerne ikke havde fortsat sagen. Kommissionens adfærd er efter Domstolens opfattelse en sådan ganske særlig grund til at ophæve sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (første afdeling)

1. Sagen afvises.
2. Sagens omkostninger ophæves.

O'Keeffe

Bosco

Koopmans

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 28. oktober 1982.

Justitssekretæren
Efter bemyndigelse

H. A. Rühl
ekspeditionssekretær

A. O'Keeffe
Formand for første afdeling

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT S. ROZÈS
FREMSAT DEN 4. MARTS 1982 ¹

Høje Domstol.

Groupement des Agences de Voyages
og, om fornødent, de pågældende rejse-
bureauer, organiseret i form af et selskab
med begrænset ansvar under stiftelse,

Société Européenne de Voyages, har
anlagt sag ved Domstolen med påstand
om annulation af Kommissionens afgø-
relse — der hverken er dateret eller
offentliggjort — om at overlade driften
af et rejsebureau ved Kommissionen for
De europæiske Fællesskabers sæde i

¹ — Oversat fra fransk.